

visie

Openbare Ruimte Delft

Ambitienota

Colofon

Ambitienota Visie openbare ruimte Delft
Versie 9 februari 2009

Ontwerp:

Bob van der Nol en Robin Zoutewelle
Vakteam Ruimtelijke Ordening
Gemeente Delft

Ambtelijk opdrachtgever:

Hans van Belle
Sectorhoofd Stadsbeheer
Gemeente Delft

Bestuurlijk opdrachtgever:

Anne Koning
Wethouder Ruimtelijke Ordening
Gemeente Delft

Voorwoord

Een aantrekkelijke en uitnodigende openbare ruimte is essentieel voor de ontwikkeling van de stad in het algemeen en de persoonlijke ontwikkeling van de Delftenaar in het bijzonder. De openbare ruimte is het visitekaartje van de stad, haar buurten en haar bewoners en bedrijven. Deze ruimte maakt het mogelijk om je vrij te verplaatsen tussen gebouwen binnen de stad. Het is bovenal de ruimte waar ontmoetingen plaats vinden en culturele evenementen worden georganiseerd. De openbare ruimte is tegelijkertijd van iedereen en van niemand. Het vormt een collectieve omgeving waar men wordt geconfronteerd met gezamenlijke omgangsvormen, waarden en normen.

Inhoudelijk en uiteindelijk doel van de visie openbare ruimte is het verbeteren en optimaliseren van de openbare ruimte van de stad. En het versterken van de essentie van de ruimtelijke structuur en het gebruik van de openbare ruimte van de stad. Belangrijk daarvoor is uit te spreken wat je als gemeente wil met die ruimte.

In dit ambitiedocument wordt benoemd welke ambities en doelstellingen de gemeente heeft met haar openbare ruimte en welke opgaven er liggen. In de daarop volgende visie openbare ruimte Delft worden de consequenties, de kaders en de randvoorwaarden bepaald om te kunnen komen tot de gestelde kwaliteit.

Ruimte in Delft is een schaars goed. Daar moeten we creatief en zorgvuldig mee omgaan. Een kwalitatief hoogwaardige openbare ruimte weten te ontwikkelen vraagt visie en het vermogen om keuzes te maken.

Inhoudsopgave

Opdrachtformulering	7
Aanleiding	8
Opdracht	8
Resultaat	9
Positionering t.o.v. andere beleidsnota's	11
Vervolg	11
Planning	11
Ambities	13
Kwaliteit openbare ruimte	15
De kracht van de plek: 'genius loci'	17
<i>Opgaven</i>	18
<i>Uitgangspunten</i>	19
Herkenbare leesbare structuur Delft	25
<i>Opgaven</i>	26
<i>Uitgangspunten</i>	27
Uitnodigen tot ontmoeting en verblijven	33
<i>Opgaven</i>	35
<i>Uitgangspunten</i>	37

De belangrijkste vraag vooraf bij het opstellen van de ambities en de visie voor de openbare ruimte is natuurlijk: wat is de definitie van 'openbare ruimte'? In deze visie verstaan wij onder openbare ruimte alle vrij toegankelijke gemeenschappelijke publieke buitenruimte binnen de gemeente Delft: stegen, straten, singels, grachten, wegen, plantsoenen, pleinen, parken, (sport)velden, watergangen. Besloten private binnen- en buitenruimten vallen daarmee buiten de scope van de visie.

Delft is een compacte stad zonder uitbreidingsmogelijkheden. Groei van aantal woningen en werkplekken betekent verdichten binnen de gemeentegrenzen. Dat legt direct een druk op zowel de kwantiteit als de kwaliteit van de openbare ruimte. Meer bebouwing zal minder openbare ruimte (kunnen) betekenen. Tegelijkertijd levert het ook meer gebruikers van dat verminderde oppervlak. Meer mensen op minder ruimte levert een hoge druk op het al schaarse oppervlak dat we met elkaar delen.

Twee belangrijke dragers van deze visie zijn het coalitieakkoord en de Ruimtelijke Structuur Visie Delft 2030 (RSVD). De coalitie legt in haar programma-akkoord met als motto 'ruimte zien en ruimte maken' een grote nadruk op het verbeteren van de kwaliteit van de openbare ruimte. Parallel aan het opstellen van de visie wordt de RSVD opgesteld. Het eerste deel, de Houtskoolschets, is besproken door de raad in het najaar van 2008. In dat document is het streefbeeld van Delft getypeerd als dat van een verbonden, dynamische, duurzame stad. In de visie openbare ruimte zal deze benoemde essentie van de structuur en het gebruik van de stad worden versterkt.

Opdrachtformulering

Aanleiding

Er zijn veel beleidsnota's aanwezig binnen de gemeente Delft die beleid bevatten over de openbare ruimte. Elke nota beschrijft vooral zijn eigen kernopgaven, doelstellingen en maatregelen. Het laatste specifieke beleid over de openbare ruimte van de gemeente Delft is te vinden in het 'handboek openbare ruimte' uit 1993 (binnenstad) en 1998 (Overige delen van Delft). Het 'handboek openbare ruimte' is echter sterk verouderd. Veel van het genoemde materiaal wordt al niet meer toegepast in de stad. Het handboek bevat geen beleidsopvattingen over de openbare ruimte. Het beleid over de openbare ruimte is over veel verschillende afdelingen verspreid. Bijna elke gemeentelijke afdeling heeft wel een beleidsstuk geschreven dat te maken heeft met de openbare ruimte. Tevens zit er een groot verschil tussen de verschijningsdata van de beleidsstukken. De oudste beleidsnota is uit december 1993 en de nieuwste nota is van najaar 2008. Er is relatief weinig samenhang tussen de nota's van de verschillende gemeentelijke afdelingen. Op dit moment ontbreekt dus een samenhangend, actueel en integraal toetsingskader voor de openbare ruimte, waarin verbindingen tussen de verschillende beleidsstukken gemaakt worden en waarin keuzes voor de openbare ruimte gemaakt worden. In de Visie Openbare Ruimte worden de consequenties in beeld gebracht van sectorale beleidsnota's voor de openbare ruimte in Delft. De visie vormt een integratie- en afstemmingskader voor het bestaande sectorale beleid ten aanzien van de openbare ruimte en is input voor toekomstige nota's.

Opdracht

Een actuele, integrale Visie Openbare Ruimte Delft als grondlegger voor vigerende en toekomstige sectorale beleidskaders. Het dient als basis en stimulator voor openbare ruimte plannen, zowel in de ontwikkelingsfase als in de beheersfase. De visie geeft de invulling/ ondersteuning van de structuur van de stad en de ruimtelijke kwaliteit, het gebruik en de functie van de openbare ruimte van de stad. Het zal gebruikt gaan worden als ruimtelijke kader t.a.v. openbare ruimte voor het ontwerp, de inrichting, het beheer, het onderhoud en de ontwikkeling van de stad. En als input voor overleg met andere (grote) eigenaren en ontwikkelaars van openbare ruimte.

Resultaat

De visie bestaat uit 3 delen: deze ambitienota, gevolgd door de visie openbare ruimte zelf en het uitvoeringsprogramma.

• Ambitie

Allereerst zijn in het voorliggende document de ambities benoemd van de gemeente Delft met haar openbare ruimte. Om keuzes te kunnen maken en een visie op te stellen is het nodig uit te spreken waar de prioriteiten liggen en welke ruimtelijke en functionele kwaliteit gewenst is. De ambities zijn opgedeeld naar de drie thema's die samen het streefbeeld van Delft borgen: verbonden, dynamisch en duurzaam. Aansluitend op de thema's die gebruikelijk zijn om ruimtelijke kwaliteit te typeren (beleving-, gebruik- en de toekomstwaarde) zijn dat :

Duurzaam ► Genius loci: de kracht van de plek ► Toekomstwaarde

Verbonden ► Herkenbaar en leesbaar Delft ► Belevingswaarde

Dynamisch ► Uitnodigen tot ontmoeten ► Gebruikswaarde

• Visie

In de visie zijn de drie thema's verder uitgewerkt en wordt duidelijk wat de consequenties van de keuzen zijn en welke verbeteringen er nodig zijn in de Delftse openbare ruimte.

• Uitvoeringsprogramma

In het uitvoeringsprogramma wordt duidelijk of, en zo ja welke, financiële inzet nodig is om de voorgestelde keuzes te kunnen uitvoeren. Zowel op het gebied van eenmalige als structurele posten. Een aantal ingrepen zijn al voorzien in bestaande sectorale beleidsnota's en beheerplannen. Ook zijn er voorstellen die nieuw zijn en delen van sectorale nota's en beheerplannen zullen overrulen.

• Afkadering

Concreet betekent dit dat de Visie Openbare Ruimte in elk geval niet zal bevatten, maar wel de onderlegger zal zijn en/of input zal leveren voor:

- De Ruimtelijke Structuurvisie Delft
- De Stadsvisie.
- Het te actualiseren Handboek inrichting openbare ruimte Delft.
- Beheersplannen openbare ruimte (beeld- en technische kwaliteit in het kader van de werkzaamheden stadsbeheer).
- Gebieds- en ontwikkelingsvisies.
- Bestemmingsplannen en ruimtelijke onderbouwingen.
- Beeldkwaliteitplannen

Positionering t.o.v. andere beleidsnota's

• Sectorale beleidsnota's

In de Visie Openbare Ruimte worden de consequenties in beeld gebracht van sectorale beleidsnota's voor de openbare ruimte in Delft. De visie vormt een integratie- en afstemmingskader voor het bestaande sectorale beleid ten aanzien van de openbare ruimte en is input voor toekomstige nota's.

• Structuurvisie en Stadsvisie

Parallel aan de visie openbare ruimte Delft worden de nieuwe De Ruimtelijke Structuurvisie Delft (RSVD) (als opvolger van de Ontwikkelingsvisie uit 1998) en de Stadsvisie opgesteld. Het RSVD is een vereiste structuurvisie van de stad in het kader van de nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening (Wro). De Visie Openbare Ruimte wordt weliswaar gelijktijdig met de Ruimtelijke Structuurvisie opgesteld, maar is hiervan qua status een uitwerking.

• Interne afstemming en input

Het proces voor het opstellen van de visie is gestart in juni 2008 met een interne ambtelijke workshop waarin de ruimtelijke kwaliteit van de openbare ruimte van de stad is onderzocht aan de hand van de gebruiks-, belevings- en toekomstwaarde. Voor de zomer is een analyse gemaakt van de stad en de sectorale nota's t.a.v. openbare ruimte. Na de zomer zijn de keuzes vanuit welke uitgangspunten er gewerkt zal worden voorgelegd aan en goedgekeurd door de wethouder Ruimtelijke Ordening. Dat heeft geleid tot een concept visie openbare ruimte in november. Dit concept is ambtelijk breed besproken met alle gemeentelijke vakteams die betrokken zijn met de openbare ruimte.

Vervolg

In vervolg op de Visie Openbare Ruimte zullen de volgende producten opgesteld worden:

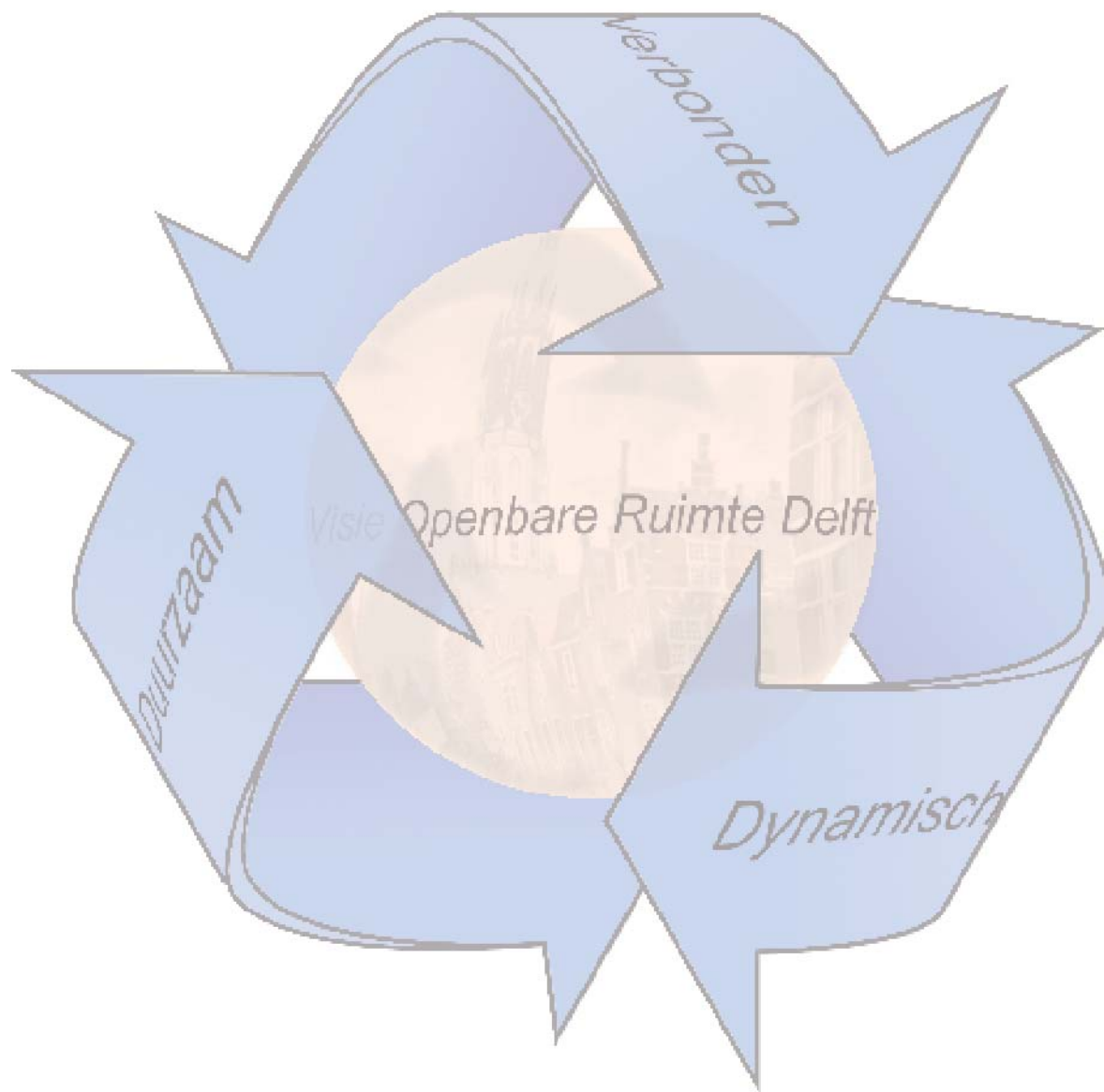
- Actualiseren Handboek Inrichting Openbare Ruimte Delft
- Actualiseren van de beheerplannen Beheer Openbare Ruimte Delft

Planning

In deze ambitienota worden de ambities, de opgaven en de uitgangspunten benoemd. Dit document wordt vastgesteld door het college van B&W en ter kennisgeving voorgelegd aan de Commissie Ruimte en Verkeer. Op basis daarvan wordt de visie en het uitvoerings-programma opgesteld en besproken met interne en externe partners. Vervolgens kan het vrijgegeven worden voor de formele inspraakprocedure door het college van B&W. Bij een voorspoedig en voortvarend proces wordt de VORD (incl. uitvoeringsprogramma) vastgesteld in het college van B&W in mei 2009 en ter kennisgeving voorgelegd aan de Commissie Ruimte en Verkeer (juni 2009) en de gemeenteraad (juli 2009). (zie schema)

Planning

Planning VORD dd 09-02-09	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan 09	Feb	Mrt	April	Mei	Juni	Juli		
Nota																
Start opstellen voorlopig concept	1 juni															
Behandeling Ambitienota VOR_D in B&W										Feb						
Commissie ter kennisgeving											Mrt / April					
Start opstellen definitief concept VOR_D (visie en uitvoeringsprogramma)									Jan							
Intern en extern overleg										Feb / Mrt						
Vrijgeven voor inspraak door B&W											Mrt					
Concept ter visie											Mrt					
Verwerken inspraakreacties												April				
Vaststelling B&W													Mei			
Commissie ter kennisgeving														Juni		
Gemeenteraad ter kennisgeving	Juli															

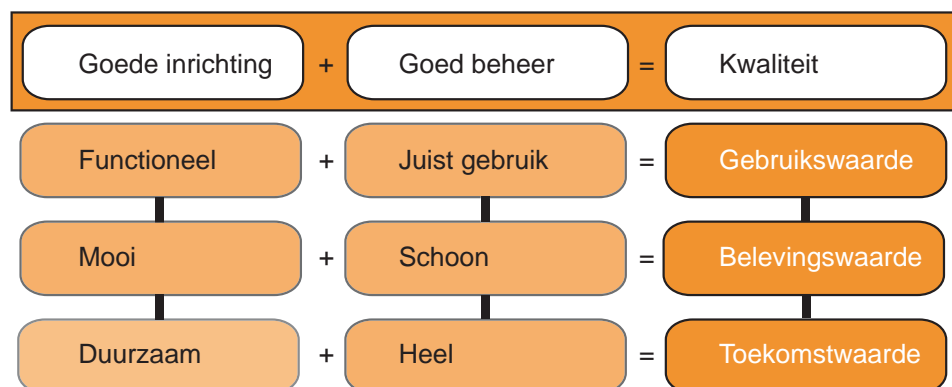

A photograph of a European city square, likely in the Netherlands, featuring traditional brick buildings with gabled roofs and a cobblestone-paved plaza. A large blue circular graphic is overlaid on the right side of the image, containing the word "Ambities" in white text. The scene includes people walking, a stroller, and pigeons on the ground.

Ambities

Kwaliteit openbare ruimte

Kwaliteit is op te delen in drie begrippen: belevingswaarde, gebruikswaarde en toekomstwaarde. In de praktijk is het een samenspel tussen een goede inrichting en goed beheer. In onderstaand schema komen de dwarsverbanden tussen beide kanten tot uitdrukking.

De in het schema genoemde begrippen zijn nog algemeen. Tegelijkertijd is in de Houtskoolschets een streefbeeld benoemd voor Delft: verbonden, dynamische en duurzame stad. Deze drie perspectieven van het streefbeeld en de drie waarden voor ruimtelijke kwaliteit hebben direct met elkaar te maken. Het is daardoor mogelijk om aan elk perspectief een kwaliteitswaarde te koppelen en keuzes te maken ten behoeve van de koers van de visie. Daarbinnen is bepaald wat dat voor de gemeente inhoudt en waar het zwaartepunt ligt:

Ambitie

Perspectief

Waarde

Genius loci: de kracht van de plek
Duurzaam
Toekomstkwaliteit

Ambitie

Perspectief

Waarde

Herkenbaar en leesbaar Delft
Verbonden
Belevingskwaliteit

Ambitie

Perspectief

Waarde

Uitnodigen tot ontmoeten en
verblijven
Dynamisch
Gebruikskwaliteit

De meest duurzame ingreep die men kan doen is het versterken van de bestaande sterke punten. In ruimtelijke zin betekent dat voortbouwen op de kracht van de plek, de zogenoemde 'genius loci'. In de oudheid werd met 'genius loci' de beschermende geest van een bepaald gebied bedoeld; tegenwoordig gebruikt men het vooral in overdrachtelijke zin, om de 'eigenheid' van een locatie te benadrukken. De genius loci duidt in dat geval op de kenmerkende hoedanigheid van een plaats of op een unieke, plaatsgebonden atmosfeer. In tegenstelling tot de wens om opnieuw te beginnen, ten koste van het bestaande. Daaruit volgt ook het creëren van ruimtes die flexibel en voor meerdere doelen te gebruiken zijn.

Deze ambitie spreekt zich ook uit over een toekomstgerichte opbouw van de stad en een duurzame inrichting van de openbare ruimte. Een stad wordt ook wel een organisme genoemd. Een organisme moet gezond zijn om te kunnen leven en overleven. In die zin klopt deze beeldspraak. Ook een stad moet gezond zijn, met ruimte en leefbare condities voor haar inwoners om gezond te blijven.

De kracht van de plek: 'genius loci'

Perspectief
Waarde

Duurzaam
Toekomstkwaliteit

**De kracht van de plek:
'Genius Loci'**

Versterken identiteit van Delft

- Gebiedsgericht
- Sterke punten benadrukken
- Integraal ontwerpen

Leefbare Stad

- Samen veilig
- Hoge toegankelijkheid
- Flexibel en toekomstgericht

Gezonde Stad

- Ecologisch netwerk
- Langzaamverkeer en openbaar vervoer
- Kwalitatief hoogwaardig groen en water
- Kwantiteit groen behouden
- Economisch gezond

Opgaven

Versterken identiteit van Delft

Delft heeft vele kwaliteiten op verschillende schaalniveaus voor verschillende doelgroepen. Het is van belang de sterke punten te benadrukken en vanuit die kwaliteiten de stad verder te ontwikkelen. Delft heeft een grote diversiteit aan buurten en functies, binnen netwerken van wegen, groen en water. Tezamen vormt dat de uitstraling en identiteit van Delft. Ontwerpen aan de ontwikkeling (en herinrichting) van de stad zal altijd integraal, multi-disciplinair dienen te gebeuren, waarbij een goede afweging en synergie van de eventuele verandering met de bestaande kwaliteiten plaats vindt.

Leefbare Stad

Een stad is leefbaar te noemen als men zich er prettig voelt, als iedereen zich er thuis voelt. Om dat te bereiken en te behouden zijn vele aspecten in meerdere of mindere mate van belang. Drie zaken zijn daarin vanuit duurzaamheid gezien van basisbelang: veiligheid, flexibiliteit & toekomstgericht zijn en toegankelijkheid. Ten aanzien van veiligheid ligt de nadruk op het samen brengen van de gebruikers. Flexibiliteit is nodig om de ruimte aanpasbaar te laten zijn op de wensen in de loop der tijd. Toegankelijkheid is vereist om iedereen te kunnen laten deelnemen aan het openbare leven.

Gezonde Stad

Een derde duurzame opgave is die van de gezonde stad. Gezond in de zin van ecologisch, economisch en bereikbaar. Noodzakelijke elementen voor mens en dier zijn lucht, licht en ruimte. Daar moet in de opbouw en inrichting van de stad aandacht voor zijn. Gezond in de betekenis van financieel economisch gaat over ruimte voor werkgelegenheid en toerisme en het etaleren, promoten en bereikbaar houden daarvan.

Uitgangspunt

Versterken identiteit van Delft

• Gebiedsgericht

Elke plek in Delft is anders dan een willekeurig andere plek. Dat maakt de plek uniek en tezamen maakt dat Delft uniek. Dat is een hele sterke kwaliteit van de openbare ruimte waarop kan worden voortgebouwd. Tegelijkertijd staat geen enkele plek in de stad op zichzelf. Elke straat en elk plein is onderdeel van meerdere netwerken door de stad: ecologie, verkeer, bomen, water, riolering, verblijven. Belangrijk is die samenhang van plekken en netwerken en de rol van die specifieke plek in deze netwerken voorop te stellen bij de inrichting en beheer. In elk ruimtelijk project is het noodzakelijk de stedenbouwkundige en maatschappelijke functie en kwaliteit te benoemen van het gebied en daarop voort te bouwen en er kaders voor op te stellen.

• Sterke punten benadrukken

De geschiedenis van Delft is grotendeels nog steeds te herkennen in de stad, zonder dat de oudste delen vervallen zijn of tot openluchtmuseum zijn verworpen. Sterker nog, het zijn springlevende en belangrijke dragende elementen in het leven van de stad:

- Cultuurhistorische drager: de binnenstad en de Schie met boezemlopen uit ommeland
- Moderne dragers: de ruggengraat (boulevards) met stedelijke voorzieningen
- Elke wijk en elke buurt heeft een eigen stedenbouwkundige structuur en een eigen cultuur
- De invloed van de aanwezigheid van de TU
- De invloed van kunst en cultuur, van Vermeer tot kunst van bewoners op straat

• Integraal ontwerpen

De openbare ruimte is te veelzijdig en wordt zo divers gebruikt dat het niet door één partij of één gemeentelijke afdeling sectoraal kan en mag worden ingevuld. Dat is een gezamenlijke integrale opgave. Niet alleen binnen de gemeente, maar juist ook tussen de gemeente en de gebruikers, de bewoners, bedrijven en instellingen in de stad.

Van belang daarin is het ontwerp ook te bezien in de tijd. Het gebruik kan variëren. Zowel in de loop van een dag of een week. Maar ook kan een plek een andere rol krijgen in de omlooptijd van een wijk of buurt. Dat biedt verschillende mogelijkheden van gebruik en inrichting en beheer van de betreffende plek.

Een van de kansen daarin is meervoudig ruimtegebruik. In de tijd bezien, zoals hiervoor beschreven, maar ook tegelijkertijd: het stapelen of zelfs integreren van functies.

Uitgangspunt

Leefbare Stad

- **Samen veilig**

Het is belangrijk dat de gebruikers in de openbare ruimte veilig zijn en zich veilig voelen. Een overzichtelijke, herkenbare openbare ruimte met goede verlichting en een openbare ruimte die er netjes en schoon uitziet, dragen hier aan bij.

Ook het streven naar een obstakelvrije toegankelijke openbare ruimte draagt bij aan een veilig gevoel in de stad. Het brengt rust in beeld en gemak in gebruik. Een goede inrichting van de openbare ruimte voorkomt het ontstaan van 'enge plekken'. Belangrijke begrippen bij een goede, veilige inrichting zijn zichtbaarheid (zien en gezien worden, overdag en 's avonds), aantrekkelijkheid (schoon en heel) en gebruik (sturen van gewenst en ongewenst gebruik van de openbare ruimte)

Veilig gebruik kent een gedeelde verantwoordelijkheid. Door de openbare ruimte overzichtelijk in te richten en fysiek conflicterende activiteiten ook fysiek te scheiden wordt veilig gebruik gestimuleerd. Voorwaarde is wel dat de kwaliteit van het meubilair en de inrichting van straat voldoende zijn. Om onjuist gebruik van de openbare ruimte tegen te gaan moet voor iedereen in één oogopslag uit de inrichting duidelijk zijn waarvoor deze gebruikt kan worden.

De sociale veiligheid verbetert doordat gebruikers worden uitgenodigd om de openbare ruimte meer en beter te gebruiken. Zo wordt de sociale cohesie gestimuleerd. Bewoners maken meer gebruik van hun woonstraat waardoor sociale controle wordt versterkt. Ook de sociale betrokkenheid vergroot. Door dit gevoel van gedeeld eigenaarschap zorgen gebruikers beter voor 'hun' openbare ruimte.

• Hoge toegankelijkheid

Basis is een optimale integrale toegankelijkheid voor iedereen van de openbare ruimte in de gemeente Delft. Dat begint met het op straatniveau voldoende schoon, heel en veilig te zijn. Hoe basaal dat ook klinkt, het is de manier om datzelfde ook te kunnen eisen van de gebruiker en de manier waarop deze met de ruimte omgaat. Vervuiling nodigt uit om te vervuilen. Er mogen geen onderdelen kapot of beschadigd zijn. Bankjes of prullenbakken die snel kapot gaan, planten en bomen die snel verwilderen of bestrating waar snel onkruid doorheen groeit, kunnen ervoor zorgen dat de openbare ruimte al snel niet meer beheerbaar is. Bij het ontwerp van de openbare ruimte en de keuze van materiaal en materieel moet rekening worden gehouden met de leefbaarheid en het toekomstige beheer (en de daaraan verbonden kosten).

• Flexibel en toekomstgericht

Bij de inrichting van de openbare ruimte wordt rekening gehouden met toekomstige ontwikkelingen. Veranderingen in bevolkingssamenstelling, verkeersstromen of tijds-besteding kunnen niet altijd voorzien worden. Wel kan de openbare ruimte zo worden ingericht dat er later aanpassingen plaats kunnen vinden. In een wijk met veel jonge kinderen zijn speelplaatsen nodig. Wanneer deze kinderen opgroeien verandert de behoefte aan trapveldjes of een jongeren ontmoetingspunt (JOP). Door hier bij de inrichting rekening mee te houden (locatie, zicht en afstand) kan het gebruiksdoel van een openbare ruimte zonder veel problemen worden aangepast.

Duurzaam zijn komt ook tot uiting in de keuze voor robuust, milieuvriendelijk en klimaat-neutraal materieel, materiaal en beheer. Hierdoor treedt minder (snel) slijtage op en blijven de kosten voor het beheer beperkt. Keuzes voor de inrichting en beheer worden vaak genomen op basis van de kosten op korte termijn. Dat kan betekenen dat er voor goedkoper en minder goede materialen wordt gekozen. Terwijl in de praktijk de keuze voor duurzame materialen leidt tot minder beheer en tot minder vaak repareren en vervangen. Op termijn kan een duurzame keus leiden tot kostenbesparing. Daarnaast mag een ruimte niet ingericht worden met materiaal/ materieel volgens een tijdelijke/ tijdsgebonden trend in inrichting.

Uitgangspunt

Gezonde Stad

- **Ecologisch netwerk**

In Delft is een netwerk van ecologisch én recreatief groen en water in principe aanwezig. Dit netwerk is niet compleet en vraagt erom gecompliceerd te worden. Zowel binnen de stad, als naar buiten toe, als rondom de stad (groene gordel). Geheel in de geest van de ambities zal dit netwerk tegelijk ook recreatief en voor langzaam verkeer een belangrijke drager zijn.

- **Langzaam verkeer en openbaar vervoer**

Een gezonde leefomgeving vraagt ook om een bereikbare en verkeersveilige stad. Om dit te bereiken is het nodig het gebruik van de fiets en het openbaar vervoer te stimuleren. En tegelijkertijd de groei van de automobiliteit aanzienlijk af te remmen. Met name voor die delen van het Delftse wegennet waar overschrijding van geluid- en luchtkwaliteitsnormen dreigt. De komende jaren zullen zowel het fietsnetwerk als tramlijnen naar alle delen van de stad worden aangelegd, in nauwe afweging met de ecologische - én de hoofdwegenstructuur.

- **Kwalitatief hoogwaardige groen en water**

Groen en water in de stad heeft vele kanten aan toegevoegde waarde voor mens, dier en portemonnee. Groen nodigt uit om naar buiten te gaan. De kans op ontmoeting tussen de bewoners en gebruikers neemt daardoor sterk toe. Mensen gaan elkaar zo leren kennen, al is het maar van gezicht. De sociale controle en de sociale cohesie neemt toe.

Mensen die regelmatig in een groene omgeving verblijven zijn minder ziek. Daardoor voelt men zich prettiger en ondernemender. Daar profiteert diegene zelf en de stad van. Groen houdt de stad bovendien ook financieel meer gezond. Een groene omgeving geeft het vastgoed eromheen meer waarde.

De gezondheid van bomen zelf is te stimuleren en in stand te houden door ze genoeg open ruimte te geven rondom hun plek. Ook van belang is een diversiteit aan soorten om massale uitval bij boomziekte te voorkomen.

• **Kwantiteit groen behouden**

Groen in Delft is schaars en er moet voor gewaakt worden dat de oppervlakte groen/ open ruimte in de wijk verminderd. Gestreefd wordt dat een ontwikkeling of herinrichting in de stad niet leidt tot een afname van het oppervlak groen, maar dat het zelfs leidt tot het vergroten van het aantal m² groen. Meervoudig en intensiever grondgebruik zal daarvoor noodzakelijk zijn.

Verharding is vaak vanzelfsprekend en voor groen moet een reden zijn. Die mentaliteit leidt tot een verharde stad met alle leefbaarheids- en waterbergingsproblemen die we kennen. Door kritischer te zijn op noodzaak van verharding kan vaak de hoeveelheid groen en water behouden blijven en mogelijk zelfs toe nemen.

• **Economisch gezond**

Ook vanuit het oogpunt van stadsmarketing en economie wordt belang gehecht aan het versterken en herkenbaar maken van de identiteit van de stad. De essentie van het 'verhaal van Delft' is als volgt:

Delft staat voor het talent om met behulp van analyse, intelligentie en experimenten nieuwe vondsten te doen. De rijke geschiedenis van Delft leert dat gevoel voor techniek en creativiteit van oudsher leiden tot nieuwe antwoorden. De geschiedenis is in Delft tastbaar. Daarom is Delft altijd een stap verder. Delft is nu al bezig met het oplossen van de problemen van de toekomst. Delft is een vrije pionierende inventieve stad. Kernwaarden zijn: Technologie, Historie, Creativiteit en Innovatie.

Hierin ligt een paradox: namelijk de schijnbare tegenstelling tussen oud en nieuw, historie en technologie. Deze zijn door de eeuwen heen met elkaar verbonden geraakt, maar is in de stad nog te weinig terug te zien. In de woonwijken ten westen van de spoorlijn is bijvoorbeeld weinig te merken van de aanwezigheid van de TU. Vanuit stadsmarketing en economie is het streven deze twee werelden bij elkaar te brengen. De inrichting van de openbare ruimte zou een sterke bijdrage kunnen leveren aan het samenbrengen van de twee beschreven werelden.

De Liefdesbrief

P
↓

De openbare ruimte van een stad gaat verder dan slechts het inrichten en beheren van een straat. Leesbaarheid van een stad betekent dat duidelijk te herkennen is welke rol wegen, straten, pleinen en groen hebben op verschillende niveaus in de stad.

Herkenbare leesbare structuur Delft

Perspectief
Waarde

Verbonden
Belevingskwaliteit

Herkenbare leesbare structuur Delft

Verduidelijken onderscheid lagen (gelaagdheid)

- Combinatie en hiërarchie van routes en plekken
- Gebiedsgericht

Verbindingen van binnen de stad naar buiten en binnen de stad zelf

- Routes faciliteren
- Barrieres opheffen

Overzichtelijke Openbare Ruimte

- Overvloed aan obstakels voorkomen

Opgaven

Verduidelijken onderscheid lagen (gelaagdheid)

De herkenbaarheid van de stad begint bij de herkenbaarheid van de laag, het gebied of structuur waar je je in bevindt. Duidelijk hoort te zijn in welke buurt je bent en of je in een hoofdstraat of een woonstraat bent. Dat heeft te maken met de gebouwen en de functies aan de straat of plein. Maar het heeft bovenal te maken met de inrichting van de straat, het profiel en het materiaalgebruik.

Verbindingen van binnen de stad naar buiten en binnen de stad zelf

Delft is een compact bebouwde stad met, naar verhouding, weinig openbaar groen binnen de bebouwde kom. Niettemin hebben veel buurten en wijken een groene uitstraling dankzij de vele, vaak goed van boombeplanting voorziene routes. Deze routes vormen tezamen een aantrekkelijk, fijnmazig netwerk van routes, vooral voor langzaam verkeer, als tegenhanger van het stelsel van drukke stedelijke boulevards. Het streefbeeld is dat van een stad dooraderd met een samenhangend stelsel van groenblauwe routes voor langzaam verkeer en waaraan parken, plantsoenen en pleinen liggen met een hoge verblijfskwaliteit. Het uitbreiden, versterken en aanhelen van dit netwerk biedt goede mogelijkheden om Delft een groenere beleving te geven zonder grootschalige groenoppervlaktes te realiseren.

Overzichtelijke Openbare Ruimte

De straat staat gauw erg vol met allerlei obstakels, die elk hun eigen min of meer noodzakelijke functie hebben. Het is zaak om daarin orde te scheppen en daar zorgvuldig en kieskeurig mee om te gaan om zo veel mogelijk een overvloed aan obstakels te voorkomen.

Uitgangspunt

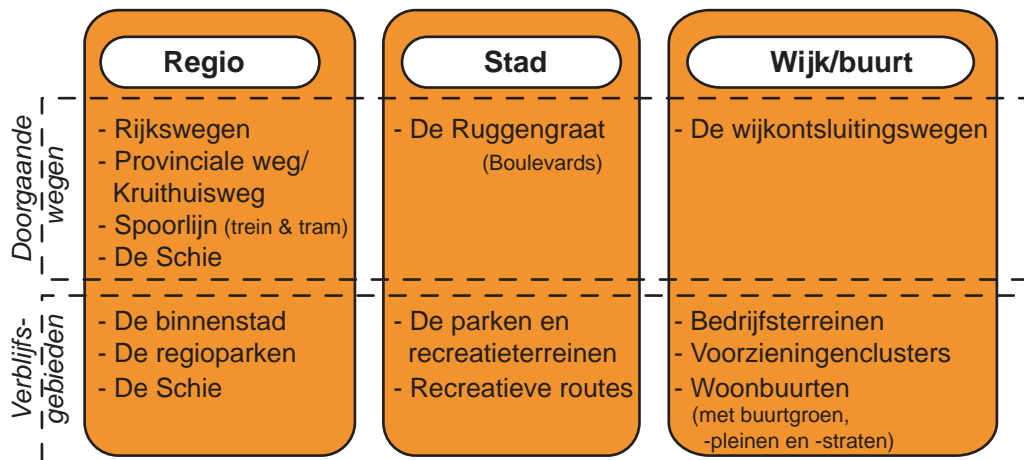
Verduidelijken onderscheid lagen (gelaagdheid)

• Combinatie en hiërarchie van routes en plekken

Het streven is dat bij het betreden van de straat meteen helder is of de automobilist de belangrijkste gebruiker is of bijvoorbeeld de voetganger. Of het verblijfsgebied is of verkeersgebied. Dat duidelijk is waar men zich bevindt in de stad. Evenals de weg naar zijn bestemming elders in de stad. Oftewel, we streven naar een straat, buurt, stad die leesbaar en herkenbaar is.

De openbare ruimte van een stad gaat verder dan slechts het inrichten en beheren van een straat. Het is de (re)presentatie van de stad, op elk schaalniveau. Van de hoofdwegen als statige bomenlanen tot de woonstraat als speel- en leefomgeving. Het creëren van een leesbare gelaagdheid in een stad betekent dat alle lijnen (wegen, straten), vlakken (woonbuurten, bedrijfsterreinen) en plekken (parken, pleinen, knooppunten) een herkenbare rol hebben op verschillende niveaus. Pas als helder is tot welk niveau de plek of lijn behoort kan er iets gezegd worden over de rol, de inrichting en de mate van beheer.

In Delft is de openbare ruimte te verdelen in de schaalniveaus:

Een centraal punt in de bepaling van de inrichting van de openbare ruimte is het gebruik van een straat. Waar ligt het belang? Wie is de voornaamste gebruiker van de straat: de doorgaande verkeersdeelnemer of de bewoner/ gebruiker van de straat zelf die er woont, wandelt, zit, speelt, zont, praat, kortom verblijft. Die keus heeft direct zijn weerslag op de breedte van het trottoir, het fietspad, de autoweg en het groen in de straat. En de inrichting en uitstraling van de gehele straat. De keus is afhankelijk van de type en functie van de betreffende straat in de buurt, stad of zelfs regio.

• Gebiedsgericht

De hoofdwegen en de ruggengraat vormen hun eigen structuur. Hier is het streven naar eenheid in beeld en gebruik. In de wijken en buurten is juist het gegeven dat elke wijk anders is van stedenbouwkundige structuur, ligging, sociale samenstelling en ruimtelijke kwaliteit. Elke wijk en buurt is anders. De openbare ruimte zal dat benutten en benadrukken. Dat betekent niet dat elke buurt zijn eigen type straatmeubilair krijgt. Wel betekent het dat bij elke straat bekeken wordt welke ruimtelijke kwaliteit versterkt zal worden en welke rol de straat heeft in de buurt, wijk en stad. Dat verhoogt de herkenbaarheid van de plek in de stad en de oriëntatie van de gebruiker. Het standaardmateriaal en –materieel kan zo worden toegepast in telkens een andere setting. Hetzelfde geldt voor het beheer van de wijk, buurt en straat: toegespitst op de functie, gebruik en gewenste ruimtelijke kwaliteit. Uiteindelijk standaardisatie van materiaal, materieel en beheer kan alleen door het benoemen van de diversiteit van de openbare ruimte in de stad en haar wijken en buurten. Op deze manier is het mogelijk te sturen op kwaliteit van inrichting en beheer waar het nodig is.

Uitgangspunt

Verbindingen van binnen de stad naar buiten en binnen de stad zelf

• Routes faciliteren

Bij het stelsel van dwarsverbanden hoort een 'groenblauw' inrichtingsbeeld (water, begroeiing) dat ruimte biedt aan langzaam verkeer en verblijven. Autoroutes die met dit netwerk samenvallen worden begeleid door bomen, taluds, watergangen en grasbermen. Het grondgebruik langs de routes is extensief (laagbouw, of compacte bebouwing in het groen). De routes hebben vooral een functie voor verbinden en verblijven en minder voor ontsluiting.

De kwaliteiten van het stelsel van groene recreatieve verbindingen zijn:

- Nabijheid, fijnmazigheid: op korte afstand van elke functie in de stad liggen groene routes
- Continuïteit en samenhang: sociaal (het verbinden van buurten en wijken), verkeerskundig (LV-routes), ecologisch en waterkundig
- Gebruikskwaliteit: gemengd gebruik met synergie tussen ecologie, water, sport en spel, ontmoeting
- uitvoerbaarheid: met relatief kleine ingrepen kan het geheel nog fors aan kwaliteit winnen
- Variatie: het geheel biedt een grote variëteit aan gebruiks- inrichtings- en onderhoudsmogelijkheden

Door goede, groene, prettig beleefbare routes vanuit woonstraten naar de parken in en om de stad aan te leggen wordt de relatie tussen de bewoner/ gebruiker en de groene gebieden versterkt.

Routes lopen niet alleen maar door de stad, maar vooral van bestemming naar bestemming. Voorwaarde is dan wel dat die bestemming wel als zodanig herkenbaar is. De grotere parken liggen aan de rand van de stad, buiten de wijken.

Voor een betere, herkenbare fysieke verbinding en mentale band met het ommeland is het belangrijk dat er groene recreatieve langzaam verkeersroutes komen vanuit de wijken naar het groen rond de stad. De parken in de stad krijgen op deze manier een betere ecologische en recreatieve relatie met de parken buiten de stad.

• Barrières opheffen

De belangrijkste regionale en stedelijke infrastructuur (Rijkswegen, provinciale weg, de Ruggengraat, spoorweg en de Schie) in Delft loopt in noord-zuid richting. De verbindingen binnen de stad van oost naar west zijn er wel, maar niet duidelijk genoeg. De genoemde regionale lijnen worden ervaren als barrières terwijl het aantal dwarsverbindingen haaks over de lijnen qua aantal (variërend van 8 tot 12) niet als weinig is te bestempelen. De verbindingen zijn er dus wel, maar ze zijn vaak slecht zichtbaar, weinig vindbaar, onaangenaam en onopvallend.

Uiteraard is de eerste stap in het opheffen van barrièrewerking het maken van verbindingen als die er nu niet zijn. De bestaande onderdoorgangen kunnen beter gepositioneerd worden als logisch onderdeel van routes. Vervolgens dienen de langzaamverkeer-routes tussen de verbindingen aantrekkelijk, herkenbaar en gevarieerd te zijn. Gebruik makend van de aanwezige structuur en ruimtelijke kwaliteit van de wijk zelf.

Met name de onderdoorgangen dienen verbeterd te worden. Zowel het gebruik als de positieve ervaring zullen veel beter worden als de verbindingen onder de lange noord-zuid lijnen beter worden qua zichtbaarheid, vindbaarheid, kwaliteit, veiligheid en opvallendheid. Terwijl Delft juist bekend staat om zijn bruggen, namelijk de bruggen over de grachten van de binnenstad, is dat voorbeeld buiten de binnenstad nog niet veel gevolgd.

Elke route van oost naar west door Delft telt meerdere onderdoorgangen. Hierdoor zijn deze plekken medebepalend voor het beeld en de beleving dat men opbouwt van Delft. Verrassend is het dat de onderdoorgangen daar geen positieve invulling aangeven. Ze zijn minimaal en functioneel ontworpen en beheerd. Daar wordt verandering in gebracht door meer aandacht te geven aan deze kruispunten.

Door ze op te knappen en te beheren en onderhouden, door meer samenhang te geven aan diverse onderdoorgangen in een route, door bewoners of instellingen ze te laten adopteren of door er culture kunstwerken van te maken.

Uitgangspunt

Overzichtelijke Openbare Ruimte

• **Overvloed aan obstakels voorkomen**

De straat staat gauw erg vol met allerlei objecten, die elk hun eigen min of meer noodzakelijke functie hebben, maar al gauw obstakels vormen. Het is zaak om daarin orde te scheppen en daar zorgvuldig en kieskeurig mee om te gaan.

Om tot zo min mogelijk obstakels (verkeersborden, bewegwijzering, reclameaanduidingen, masten, (nuts-)kasten, vuilcontainers, etc) op straat te komen zal eerst bepaald worden welke objecten echt nodig zijn en welke niet. Vervolgens zal gekeken worden welke systemen er zijn voor bijvoorbeeld bewijzering en hoe en waar deze zijn te combineren. Daarnaast is het nodig om duidelijk te hebben welke objecten wel (en in welke mate) en welke niet een plek mogen hebben in de openbare ruimte.

Ook een zorgvuldige keuze van de locatie van een object is hiervoor nodig. Objecten worden vaak neergezet vanuit de technisch meest optimale kant en voor één gebruiksdoel. Dan wordt er geen rekening gehouden met de ruimtelijke kwaliteit en toegankelijkheid van de straat. In de stad kom je dan ook op de meest vreemde en meest zichtbare plekken objecten tegen die het beeld en het gebruik van de openbare ruimte verstoren. Door hier wel rekening mee te houden en bewust te kiezen zal het gebruik en de kwaliteit van de openbare ruimte sterk verbeteren.

Parkeren neemt steeds meer ruimte in op straat, plein en zelfs in het groen. In de loop van de tijd is dat ten koste gegaan van speelruimte, groen, pleinen, ontmoetingsruimte etc. De uitdaging is nu om dat proces te stoppen en om te draaien. Bij nieuwbouw is in een aantal nieuwe bestemmingsplannen in Delft al bepaald dat parkeren opgelost moet worden op eigen terrein. Vervolg daarop is dat er gekeken gaat worden naar innovatieve parkeer-oplossingen en multifunctioneel gebruik van de openbare ruimte in heel de stad.

Verblijven in de stad en haar buurten krijgt de prominente rol die het verdient. Met direct daaraan gekoppeld dat de openbare ruimte goed toegankelijk en prettig bereikbaar is.

Ontmoeting stimuleren is makkelijk gezegd. Maar daar zitten vele kanten aan:

- Inrichten en beheren vanuit de gebruiker in plaats vanuit technische normen en eisen.
- De functie van de openbare ruimte meer laten zijn dan doorgaande verkeersruimte.
- Duidelijke ontmoetings- en verblijfsplekken maken.
- Ruimte geven aan doelgroepen die nu tekort komen.

Tegelijkertijd dient de openbare ruimte als podium van de stad en wil je oneigenlijk gebruik tegengaan. Al deze zaken aanpakken wordt gedaan vanuit de ambitie dat de openbare ruimte van Delft uitnodigt tot ontmoeten en verblijven.

Openbare ruimte is meer dan verplaatsingsruimte, wegen en verbindingen, meer dan steen en groen. Het is vooral de woon-, werk-, speel-, uitgaans-, verblijfsruimte; kortom de leefomgeving van de bewoners en bezoekers van Delft. De behoefte aan het meer bruikbaar maken van de beperkte openbare ruimte voor verblijven en ontmoeten is groot.

Uitnodigen tot ontmoeting en verblijven

*Perspectief
Waarde*

*Dynamisch
Gebruikskwaliteit*

Dynamisch

Ambitie — Opgave — Uitgangspunten

Uitnodigen tot ontmoeten en verblijven

Multifunctionele Openbare Ruimte

- Centrale plekken in de wijk
- Podium van de stad: ruimte voor ontplooiing

Menging van gebruikers

- Ruimte voor recreatie en verblijven
- Ruimte voor spelen
- Ruimte voor voetgangers
- Ruimte voor multiculturele doelgroepen

Aantrekkelijke Openbare Ruimte

- Differentiatie beeldkwaliteit (inrichting en beheer)
- Adoptie en participatie
- Karakteristiek van de locatie versterken
- Kwalitatief hoogwaardige groen/water voorziening
- Kwantiteit groen behouden

Opgaven

De openbare ruimte zodanig inrichten en beheren dat het uitnodigt tot ontmoeting, interactie, contact en het er prettig verblijven. Daar zijn de volgende opgaven in van belang:

Multifunctionele Openbare Ruimte

Multifunctioneel wil zeggen voor meerdere doelen en gebruikers bruikbaar. Een ruimte die door meerdere doelgroepen wordt gebruikt heeft veel meer betekenis in de stad. Plekken als clusters van (wijk-)voorzieningen en parken en pleinen in de stad die ruimte bieden voor ontmoeting, evenementen en individuele ontplooiing. Dat geldt zowel voor het gebruik door die groepen tegelijkertijd als na elkaar in de loop der tijd.

Menging van gebruikers

Openbare ruimte is in principe voor iedereen. De uitdaging zit hem er in dat iedereen ook zich werkelijk uitgenodigd voelt om gebruik te maken van de openbare ruimte en het op een goede manier met elkaar wil delen. De openbare ruimte wordt vaak zo ingericht dat er geen botsingen ontstaan. Elke stroom krijgt nu zijn eigen weg. Bij hoge snelheden is dat inderdaad noodzakelijk. Bij lage snelheden en bij verblijven is het streven juist naar ontmoetingen en het er in voorzien dat iedereen zijn eigen weg naar eigen inzicht kan volgen. Daarvoor is een inrichting nodig die gericht is op het mengen van alle typen gebruikers waar mogelijk. Met een openbare ruimte waarin duidelijk is waar de auto vooral door moet kunnen rijden, waar de automobilist te gast is en zijn snelheid en rijgedrag moet aanpassen aan de voetganger en fietser en waar de auto niet welkom is.

Aantrekkelijke Openbare Ruimte

Vervolgens zal de openbare ruimte zodanig ingericht behoren te zijn, dat het voor elke doelgroep, leeftijd en sociale achtergrond uitnodigt om naar buiten te gaan en op jezelf of met elkaar te verblijven, te recreëren en je te ontplooien. Dat vraagt zowel om een hoge esthetische (diverse, fraaie, aansprekende) beeldkwaliteit als om een robuuste technische kwaliteit van inrichting en beheer van de openbare ruimte.

Ook de betrokkenheid met de openbare ruimte in de directe leefomgeving van mensen kan nog meer worden gestimuleerd. Door deze mensen enerzijds een rol te geven bij de inrichting van hun leefomgeving. En anderzijds bij het beheer van 'hun' openbare ruimte. Ontmoeting in de straat en in de buurt door hoge toegankelijkheid en ruimte voor wandelen en spelen.

Uitgangspunt

Multifunctionele Openbare Ruimte

• Ontmoetingsplekken

Van belang is dat rond de in de wijk aanwezige voorzieningen de openbare ruimte optimaal is ingericht en beheerd voor ontmoeting en ontplooiing voor iedere buurtbewoner. Dit zijn sociale/ culturele concentratiepunten van de wijk. Qua openbare ruimte staat voorop dat het gebruikt kan worden voor wijk/buurtevenementen en voor dagelijks plezierig gebruik. Ook de parken en pleinen in de buurten en wijken zijn dé plekken waar iedereen op een ongedwongen manier zich kan inspannen en ontspannen.

• Podium van de stad: ruimte voor ontplooiing

Delft staat bekend als een creatieve stad met veel kennis en innovatie. Dat mag meer tot uiting komen in de openbare ruimte van de stad. Door meer ruimte voor (toegepaste) kunst op straat en ruimte voor evenementen op stad- en wijkniveau.

Kunst op straat is een van de manieren om in de buurt of wijk een gesprek op gang te brengen. Vanaf het moment dat er gedacht wordt over een dergelijk object tot en met de periode dat het er staat en mensen uitdaagt om er iets mee te doen. Dat varieert van kunst van een internationaal vermaarde kunstenaar op belangrijke strategische plaatsen in de stad (bijvoorbeeld in de Spoorzone of op kruisingen van belangrijke wegen) tot kunst in de wijk die door de bewoners zelf samen bedacht en gemaakt is.

De binnenstad is het centrale eventengebied van de stad en regio. Recent is daarbuiten bijgekomen 'Lijm en Cultuur' als locatie voor stedelijke evenementen. In de woonwijken is de behoefte groot om een ruimte te hebben waar bijeenkomsten, markten, concerten etc. gehouden kunnen worden. Met het streven om evenementen in de wijk meer de ruimte te geven, zal dat ook ruimtelijk gemaakt moeten worden. In elke wijk is de ruimte daarvoor op zich al aanwezig in de vorm van parken en/ of pleinen. Vaak zijn die echter niet daarvoor ingericht. Het streven is deze ruimtes in de wijk zo in te richten dat evenementen mogelijk en gestimuleerd worden.

Uitgangspunt

Menging van gebruikers

• Ruimte voor recreatie en verblijven

Scheiding van functies kost ruimte en weerhoudt van meer en divers gebruik. De openbare ruimte heeft als doel om uit te nodigen tot ontmoeting. Scheiding van functies is dan in principe uit den boze. Tenzij aangetoond kan worden dat de veiligheid in het geding is.

De stad verandert en het gebruik van de openbare ruimte verandert. Lange tijd was de trend dat men steeds meer binnenshuis bleef. Tegenwoordig is de wil om naar het buiten te gaan en elkaar daar te ontmoeten en met elkaar iets te doen weer aanwezig en groeiende. Zowel op straat, in de buurt, in de wijk en in de parken en pleinen in de stad en buiten de stad. Op al deze schaalniveaus zal het programma, inrichting en beheer van de openbare ruimte afgestemd worden op de toenemende vraag naar ontmoeting, recreatie en verblijf. Dat betreft zowel de locaties zelf als de routes er naar toe.

• Ruimte voor spelen

Er zal meer ruimte bruikbaar moeten worden om in te kunnen spelen. Dat varieert van bredere trottoirs en het wisselend en multifunctioneel gebruik van de straat voor voetgangers/ spelen en (parkerende) auto's in de tijd tot het herinrichten van pleinen en groen ten behoeve van spelen. Van belang is daarbij dat de speelplek door het kind te bereiken is en dat de straat, buurt en wijk zelf aanleiding geeft tot spelen. Deze zogenoemde informele speelruimte is de ruimte waar kinderen vrij kunnen spelen, maar die daar niet specifiek voor hoeft te worden ingericht (groenstroken en veldjes, parken, pleinen, woonerf, straat, stoep).

Uitgangspunt

Aantrekkelijke Openbare Ruimte

• Ruimte voor voetgangers

Onderbelichte doelgroep in het sectorale beleid en bij het inrichten van straten is de voetganger. Meer breedte dan de minimale vereiste breedte waar bijvoorbeeld een rolstoel of een kinderwagen zonder obstakels kan doorgaan is in Delft nog geen begrip, maar zal dat wel moeten zijn. Hetzelfde geldt voor zonder hoogteverschil op en af stappen van het trottoir naar de enerzijds de autoweg en anderzijds van gebouwen.

• Ruimte voor alle doelgroepen

De verandering en toename van gebruik van de openbare ruimte voor recreatie en verblijven heeft mede te maken met de verandering in de bevolkingssamenstelling. De bevolking wordt steeds meer gemêleerd, multicultureel en veeleisender. De inrichting en beheer van de openbare ruimte zal dit gaan faciliteren en ondersteunen.

• Differentiatie beeldkwaliteit (inrichting en beheer)

Op basis van de visie zullen het handboek inrichting openbare ruimte en beheer openbare ruimte worden geactualiseerd en opgesteld. Beide huidige documenten gaan uit van een bepaalde mate van standaardisatie. De visie stelt een andere verdeling voor van de gebieden waar een bepaalde standaard voor geldt, met een grotere diversiteit van standaardisatie. De stad is immers opgebouwd uit vele soorten en typen openbare ruimte en wordt gebruikt door vele soorten en typen mensen. Uiteindelijke standaardisatie van materiaal, materieel en beheer komt voort uit de benoemde gelaagdheid (zie 2.2) van de openbare ruimte in de stad en haar wijken en buurten. Op deze manier is het mogelijk te sturen op kwaliteit van inrichting en beheer waar het nodig is. Deze differentiatie zal uitgaan van de kwaliteitsniveaus (sober, basis, goed, uitstekend) in de huidige beheersplannen, maar dan op basis van de gelaagdheid uit de VORD.

• Adoptie en Participatie

Delft stimuleert betrokkenen om mee te denken en mee te doen, door actief om te gaan met initiatieven en inbreng van bewoners en andere betrokkenen bij de openbare ruimte. Betrokkenen zijn bewoners, winkeliers, projectontwikkelaars, corporaties, scholen, verenigingen, politie en belangengroepen. Daarnaast willen en kunnen bewoners meedenken over de kwaliteit van of zelfs meewerken aan de instandhouding van de openbare ruimte. Van bedrijven en instellingen kan worden verlangd dat zij meer gaan bijdragen in de kosten, bijvoorbeeld in ruil voor een grotere inbreng in de planvorming en uitvoering. Participatie wordt ook bevorderd door bewoners een stukje groen te laten 'adopteren', waarbij zij in straat- of buurtverband bepaalde onderhoudswerkzaamheden uitvoeren.

